

Το Όραμα της Αγίας και Μεγάλης Πανορθόδοξου Συνόδου ως Πρωτεύθυνος Διακονία Πανορθόδοξου Ενότητος υπό του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου από Ιωακείμ του Γ΄ έως Βαρθολομαίου του Α΄

- Οι Εγκύκλιοι του Οικουμενικού Πατριαρχείου κατά τα έτη 1902 και 1920 απετέλεσαν τους καταστατικούς εκκλησιαστικούς χάρτες της Πανορθόδοξου Ενότητος και της προπαρασκευής για τη Σύγκληση της Αγίας και Μεγάλης Πανορθόδοξου Ενότητος
- Η ακατάβλητος αγαπητική και ενοποιητική πρωτοδιακονία του πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου στη χορεία των πανορθόδοξων ενσαρκώνει την εναγώνια προτροπή του Κυρίου προς τους μαθητές και Αποστόλους της Εκκλησίας «ίνα ώσιν εν»

Το πρώτο και έσχατο μέλημα του πρωτοθρόνου και πρωτευθύνου στην χορεία των Ορθοδόξων Εκκλησιών Οικουμενικού Πατριαρχείου κατά την διαχρονική πρωτοδιακονία της αγάπης και αρχidiaκονία της αυτοθυσιαστικής προσφοράς του υπήρξε και παραμένει η ενότητα των Πανορθόδοξων, όπως αυτή υποστασιοποιείται και ενσαρκώνεται στην εναγώνια προτροπή και ρήση του Κυρίου «ίνα ώσιν εν».

Η θεοειδής ενότητα των ανά την υφήλιο Ορθοδόξων κατά τόπους Εκκλησιών μέσω της συσφίγξεως των εν Χριστώ αδελφικών σχέσεων τους «εν τω συνδέσμω της Ειρήνης» (Εφ. 4,3) και η διατήρηση της αδιαρρήκτου και αμεταθέτου κοινωνίας αυτών υπήρξε κατά την ανατολή του 20^{ου} αιώνας η πρώτιστη και μέγιστη επιδίωξη του αιιδίμου Οικουμενικού Πατριαρχείου Ιωακείμ Γ΄ του Μεγαλοπρεπούς, ο οποίος έχοντας κατά νου την του Αποστόλου των Εθνών Παύλου παραίνεση προς Κορινθίους και προς πάντας τους ανά τους αιώνες εις Χριστόν πιστεύοντες: «παρακαλώ δε υμάς, αδελφοί, δια του ονόματος του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού ίνα το αυτό λέγητε πάντες και μη η εν υμίν σχίσματα, ήτε δε καταρτισμένοι εν τω αυτώ νοΐ και τη αυτή γνώμη», απέστειλε την 12^η Ιουνίου του 1902 Πατριαρχική Εγκύκλιο επιστολή προς τους Πατριάρχες και τους Αρχιεπισκόπους των Αυτοκεφάλων κατά τόπους Εκκλησιών δια της οποίας η Μήτηρ Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπολίτις Εκκλησία «εύκαιρον λογίζεται επιζητήσαι ανταλλαγήν σκέψεων μετά των Αγιωτάτων Πατριαρχών και των Σεβασμιωτάτων Προέδρων των Αυτοκεφάλων Εκκλησιών επί τινών θεμάτων καθόλου μεν ειπεΐν θρησκευτικής ουσίας και ιδιότητος, πολλής δε σημασίας και σπουδαιότητος».

Ο μεγαλόπνοος και οραματιστής μέγας Οικουμενικός Πατριάρχης Ιωακείμ ο Γ΄ εγνώριζε καλώς ότι η ανταλλαγή σκέψεων και η κοινή αντιμετώπιση κοινωνικών, ηθικών και πνευματικών ζητημάτων μεταξύ των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών θα αποτελούσε την «απτήν ένδειξιν πνευματικής και πραγματικής επικοινωνίας και ως συνεκτικήν της εν πάσι κοινοΐς ζητήμασι τηρητέας ενότητος... μαρτυρηθήσεται τω κόσμω και αύθις η εν τη αγία του Χριστού Ορθοδόξω Εκκλησία ενυπάρχουσα ισχυρά ηθική δύναμις, ης πηγή μεν η αναλλοίωτος διακατεχομένη αλήθεια, ισχυρός δε μοχλός η άρρηκτος προς αλλήλους ενότης των επί μέρους Εκκλησιών...».

Η πατριαρχική αυτή Εγκύκλιος υπήρξε η πρώτη καταστατική εκκλησιαστική χάρτα δια της οποίας ετέθησαν οι θεμελιώδεις βάσεις για τις μελλοντικές πρωτοβουλίες και ενέργειες του Οικουμενικού Πατριαρχείου ομού μετά των λοιπών Πατριαρχείων και κατά τόπους Αυτοκεφάλων Εκκλησιών της Ορθοδοξίας προκειμένου να συγκληθεί μετά από αιώνες Πανορθόδοξος ή Μεγάλη Σύνοδος.

Στην «εύλαλη φωνή» της Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας έτειναν «ευήκοον ους» οι λοιπές κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες και υπήρξαν όντως ουσιαστικές και γόνιμες αλληλοτοποθετήσεις και αλληλοενημερώσεις επί ζητημάτων, τα οποία οι Ορθόδοξες Εκκλησίες εντόπισαν ως τα κατά την περίοδο εκείνη βασικότερα και περισσότερο επείγοντα, γεγονός που αποδεικνύει ότι η αυγή του 20^{ου} αιώνας εύρε την Ορθοδοξία γρηγορούσα, αντιλαμβανόμενη την ανάγκη αμύνης κατά της εκκοσμικεύσεως, στηλιτεύουσα την γένεση κοσμικών πόθων εν τω πνεύματι της εν έτει 1872 Μεγάλης Συνόδου της Κωνσταντινουπόλεως, η οποία κατεδίκασε τον εθνοφυλετισμό (εθνικισμό) στο σώμα της Ορθοδόξου Εκκλησίας ως αίρεση, εισηγουμένη την από κοινού επίλυση των απασχολούντων εν γένει το υγιές και φιλάδελφο πλαίσιο των οικουμενικών-πανορθόδοξων επαφών επί τη βάσει των αρχών του αμοιβαίου σεβασμού, της ισοτιμίας και της αγάπης.

Την ανωτέρω περίοδο όμως εναργούς και αληθούς φιλάδελφου πνευματικής και πραγματικής επικοινωνίας και εντόνων διαβουλεύσεων μεταξύ των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών διεδέχθη μακρά σιωπή απομονώσεως και εσωστρέφειας ένεκα των δυσχερών καιρικών περιστάσεων και περιπετειών της ιστορίας, οι οποίες κατέστησαν χαλεπό και σε πολλές περιστάσεις μαρτυρικό τον βίο των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών. Η νεοτουρκική μεταρρύθμιση και η εγκαθίδρυση του κεμαλικού καθεστώτος που επέφερε τον ολοσχερή αφανισμό του ελληνορθοδόξου Γένους και τις Πατριαρχικές Επαρχίες της καθ' ημάς Ανατολής, οι Βαλκανικοί και ο πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος, οι γεωπολιτικές ανακατατάξεις στην νοτιοανατολική Μεσόγειο και Μ. Ανατολή, οι καθεστωτικές πολιτικές αλλαγές με την επιβολή του καθεστωτικού Κουμμουνιστικού μορφώματος στη Ρωσία και σε πολλές άλλες χώρες της νοτιοανατολικής Ευρώπης απετέλεσαν τροχοπέδη στην επίτευξη του ευλογημένου οράματος της συγκλήσεως Πανορθόδοξου ή Μεγάλης Συνόδου.

Παρά ταύτα και υπ' αυτές τις δυσχερείς ιστοριοπολιτικές συνθήκες των εντόνων κλυδωνισμών δεν εκάμφθη το φρόνημα της μαρτυρικής και καθαγιασμένης Πρωτοθρόνου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, η οποία καίτοι είχε επί μακρόν «χηρεύοντα τον Οικουμενικό Θρόνο», ανέλαβε εκ νέου πρωτοβουλία και επί της Τοποτηρητείας του Προύσης Δωροθέου εξαπέλυσε την περίφημη Εγκύκλιο του 1920 «Προς τας απανταχού Εκκλησίας του Χριστού», η οποία αποτελεί την Δευτέρα Ιδρυτική Χάρτα των συγχρόνων οικουμενικών κινήσεων και πρωτοβουλιών σε πανχριστιανικό επίπεδο. Σε αυτό τον «Καταστατικό Χάρτη», όπως χαρακτηρίζει την Εγκύκλιο του 1920 ο αοίδιμος Καθηγητής της Ιεράς Θεολογικής Σχολής της Χάλκης Βασίλειος Σταυρίδης (+2016), ετονίζετο ότι: «Η καθ' ημάς Εκκλησία φρονούσα ότι η των διαφόρων χριστιανικών Εκκλησιών προσέγγις προς αλλήλας και κοινωνία ουκ αποκλείεται υπό των υφισταμένων μεταξύ αυτών δογματικών διαφορών και ότι τοιαύτη τις προσέγγις τα μάλα εστίν ευκαία και αναγκαία και πολλαχώς χρήσιμος εις τε το καλώς εννοούμενον συμφέρον εκάστης των επί μέρους εκκλησιών και του όλου χριστιανικού σώματος και εις παρασκευήν και διευκόλυνσιν της πλήρους ποτέ, συν θεώ, και ευλογημένης ενώσεως, έκρινε τον

παρόντα καιρόν τα μάλιστα πρόσφορον προς ανακαίνισιν και από κοινού μελέτην του σπουδαίου τούτου ζητήματος. Ει γαρ και εν τούτω ενδέχεται ίνα προκύψωσι και παρεμβληθώσιν αι από των παλαιών προλήψεων και έξεων ή και εξ αξιώσεων δυσχέρειαι, αι τοςάκις τέως το έργον της ενώσεως ματαιώσασαι, όμως κατά την γνώμην ημών, περί απλής το κατ' αρχάς προκειμένου συναφείας και προσεγγίσεως, αι δυσχέρειαι αύται έσονται πάντως ήττον σπουδαίαι, αγαθής δε υπάρχούσης θελήσεως και διαθέσεως ούτε δύναται, ούτε οφείλουσι κώλυμα αποτελέσαι ακαταγώνιστον και ανυπέρβλητον».

Επί τη βάσει των θεμελιωδών αρχών των δύο παραπάνω ιστορικής σημασίας Εγκυκλίων του Οικουμενικού Πατριαρχείου, οι οποίες χαρακτηρίσθηκαν ως «Καταστατικές ή Ιδρυτικές Χάρτες» διορθοδόξου και διαχριστιανικής σημασίας και εμπέλειας, άρχισε ένας δύσβατος και εξ ακανθών ενίοτε στρωμένος αγώνας δρόμου του Οικουμενικού Πατριαρχείου ομού μετά των λοιπών Ορθοδόξων Πατριαρχείων και Αυτοκεφάλων Εκκλησιών, ο οποίος διήρκησε 114 συναπτά έτη έως ότου φθάσαμε σήμερα, εν έτει σωτηριώ 2016, με τις άοκνες και ανύστακτες προσπάθειες του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου να βρισκόμαστε προ των πυλών της Αγίας και Μεγάλης Πανορθόδοξου Συνόδου, η οποία πρόκειται, συν θεώ, να συγκληθεί κατά μήνα Ιούνιο ε.έ. στην πατριαρχική Μεγαλόνησο Κρήτη.

Η πρώτη προσπάθεια υλοποιήσεως της Πανορθόδοξου Ενότητος επί τη βάσει των θεμελιωδών αρχών της Πατριαρχικής Εγκυκλίου Ιωακείμ Γ' (1902) έλαβε χώρα το έτος 1923 στην Κωνσταντινούπολη, όπου κατόπιν πρωτοβουλίας του αιιδίμου σοφού και ρηξικέλευθου Οικουμενικού Πατριάρχου Μελετίου Δ' συνεκλήθη το πρώτο Πανορθόδοξο Συνέδριο, στο οποίο όμως λόγω της εμπεριστάτου καταστάσεως πολλών κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών η συμμετοχή περιορίσθηκε μόνο σε απεσταλμένους των Εκκλησιών της Σερβίας, της Ρουμανίας, της Κύπρου και της Ελλάδος, ενώ την ρωσική Ορθοδοξία εξεπροσώπησαν δύο των υπερουρίως διαβιούντων Αρχιεπισκόπων αυτής. Άξιο ιδιαιτέρας μνείας είναι το γεγονός ότι για πρώτη φορά το λεπτό και δυσχερές ζήτημα της συγκλήσεως ή συγκροτήσεως Οικουμενικής Συνόδου ετέθη από το Οικουμενικό Πατριαρχείο, όταν δι' επισήμου πατριαρχικού γράμματος υπό ημερομηνία 18-7-1923 ανεκοινώνετο στις λοιπές κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες η απόφαση της Πρωτοθρόνου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας να ορισθεί η έναρξη των εργασιών της Οικουμενικής Συνόδου κατά το έτος 1925, επειδή τότε συμπληρώνονταν 1600 έτη από της συγκλήσεως της εν Νικαία Α' Οικουμενικής Συνόδου (325μ.Χ.). Κατόπιν δε της σχετικής αποφάσεως του Οικουμενικού Πατριαρχείου ευρέθησαν σύμφωνες όλες σχεδόν οι Ορθόδοξες Εκκλησίες, όπως τούτο βεβαιώνει ο αιιδίμος Οικουμενικός Πατριάρχης Βασίλειος Γ' σε σχετική απευθυνθείσα επιστολή του προς τον τότε Αρχιεπίσκοπο Αθηνών Χρυσόστομο Α' (Παπαδόπουλο). Η ορισθείσα όμως για το έτος 1925 σύγκληση Οικουμενικής Συνόδου απέβη αδύνατο να πραγματοποιηθεί «δια τας από των καιρών ανυπερβλήτους δυσχερείας», όπως συνέβη και κατά το έτος 1926.

Η διαμορφωθείσα κατάσταση οδήγησε τις Ορθόδοξες Εκκλησίες στην απόφαση της αορίστου αναβολής της συγκλήσεως Οικουμενικής Συνόδου και της συγκροτήσεως Προσυνόδου ως «τεχνικής υφής Οργάνου» για να προετοιμάσει τα θέματα της πρώτης. Καρπός δε της αποφάσεως αυτής υπήρξε η σύγκληση της εν Αγίω Όρει Προκαταρκτικής Επιτροπής κατά το έτος 1930 στην οποία έλαβαν μέρος οι κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες πλην της σχισματικής βουλγαροεξαρχικής Εκκλησίας

και της διασπασμένης ρωσικής. Το θέμα της συγκλήσεως Οικουμενικής Συνόδου και κατά τα επόμενα έτη εξακολουθούσε να ευρίσκεται στο επίκεντρο του πανορθόξου ενδιαφέροντος και εξητάζετο είτε από τους εκπροσώπους της Ορθόδοξου Εκκλησίας είτε από τους εκπροσώπους της ακαδημαϊκής Θεολογίας, όπως συνέβη και κατά το συνελθόν στην Αθήνα Α΄ Συνέδριο Ορθόδοξου Θεολογίας. Είναι πάντως χαρακτηριστικό ότι, μολονότι ανηγγέλθη από τον συνετό Οικουμενικό Πατριάρχη Φώτιο Β΄ η εναρκτήρια συνεδρία της «Προσυνόδου» για την Κυριακή της Πεντηκοστής του έτους 1932, ανεβλήθη και αυτή επ΄ αόριστον.

Η Μήτηρ Αγία Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως «εν τη οφειλετική μερίμνη αυτής ως Προκαθημένης» και Πρωτοθρόνου στη χορεία των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών ουδέποτε εγκατέλειψε τον σπόρο που έσπειρε ο μέγας Οικουμενικός Πατριάρχης Ιωακείμ ο Γ΄ αλλά εκαλλιέργησε την ιδέα της συγκλήσεως Πανορθόξου Συνόδου ακόμη περισσότερο μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν μάλιστα ανήλθε στον Οικουμενικό θρόνο ο από Αμερικής μέγας οραματιστής της Πανορθόδοξου Ενότητας Οικουμενικός Πατριάρχης Αθηναγόρας ο Α΄ (1948-1972), ο οποίος διά της Πατριαρχικής Εγκυκλίου του 1951 επρότεινε την επανακατάρτιση του καταλόγου των θεμάτων προς συζήτηση στην μέλλουσα να συνέλθει Αγία και Μεγάλη Σύνοδος λόγω των πολλών εν τω μεταξύ υπό την ροπήν των νέων περιστάσεων προκυψάντων ζητημάτων. Εάν δε ο πολύς Πατριάρχης Αθηναγόρας έθεσε τις βάσεις για την σύγκληση της Αγίας και Μεγάλης ή αλλιώς καλουμένης Πανορθόδοξου Συνόδου, εκείνος που καλλιέργησε και εμβάθυνε το όραμα αυτό μεταξύ των Ορθόδοξων Εκκλησιών ήταν ο μέγας εν σοφία και συνέσει αοίδιμος Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνας Μελίτων, ο οποίος εσφράγισε ανεξίτηλα και καταλυτικώς τις τέσσερις Πανορθόδοξες Διασκέψεις (Α΄ Ρόδος (1961), Β΄ Ρόδος (1963), Γ΄ Ρόδος (1964) και Δ΄ Σαμπεζύ της Γενεύης (1968), οι οποίες εργάστηκαν αόκνως για την πραγματοποίηση του Πανορθόδοξου αυτού οράματος.

Ο Οικουμενικός θρόνος αφού προκαταρκτικώς εισηγήθηκε την εγκατάλειψη του νεολογισμού περί της συγκλήσεως «Προσυνόδου», συνεκάλεσε τις τέσσερις Πανορθόδοξες Διασκέψεις στις οποίες παρήχθη σημαντικό και πολύτιμο έργο για την προετοιμασία της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου. Κατά δε την Δ΄ Πανορθόδοξη Διάσκεψη στη Γενεύη (1968) ο Πρόεδρος αυτής, αοίδιμος Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνας Μελίτων εισηγήθη την ονομασία «Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της κατ' Ανατολάς Ορθόδοξου Εκκλησίας» και ετονίσθη ότι βαίνουμε πλέον προς Οικουμενική Σύνοδο της Ορθόδοξου Εκκλησίας. Στο σημείο αυτό οφείλουμε να καταγράψουμε την τεκμηριωμένη άποψη του Ε. Χρυσού σύμφωνα με την οποία «Η προετοιμαζόμενη Σύνοδος δεν ονομάζεται Οικουμενική, πρώτον διότι παρά τισι Θεολόγοις επικρατεί η άποψις ότι, υφισταμένου του Σχίσματος μεταξύ των Εκκλησιών Ανατολής και Δύσεως, δεν είναι δυνατόν να συγκληθή αληθής Οικουμενική Σύνοδος, και δεύτερον, ως η Εκκλησιαστική ιστορία διδάσκει, αι σύνοδοι δεν ωνομάζοντο εκ των προτέρων Οικουμενικά, αλλ' υπό της συνειδήσεως του πληρώματος της Εκκλησίας ανεδεικνύοντο άλλαι μεν Οικουμενικά, έτεροι δε ενίοτε εχαρακτηρίζοντο ως «ληστρικά» ή ως «ψευδοσύνοδοι» ή ως «αιρετικά».

Επί του προκειμένου η άποψη ότι η μέλλουσα να συνέλθει Πανορθόδοξος Σύνοδος δεν θα μπορούσε να χαρακτηρισθεί ως Οικουμενική επειδή δεν μετέχουν «οι εκ της Δύσεως Χριστιανοί», δεν ευρίσκει «ευήκοον ους» στους εκκλησιαστικούς και θεολογικούς κύκλους επειδή όπως υποστηρίζουν ο αοίδιμος Πατριάρχης Αθηναγόρας στον οποίο οφείλεται η αναζωογόνηση του ενδιαφέροντος για

σύγκληση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου, κατανοούσε την Σύνοδο ως Οικουμενική, όπως την κατανοούσαν και όσοι για πρώτη φορά έθεσαν το θέμα αυτό κατά την δεκαετία του 1920.

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο ως ο αδιαμφισβήτητος εγγυητής της Πανορθόδοξου Ενότητας κατά τα επόμενα έτη, ήτοι μεταξύ των ετών 1971-1990 και όταν Οικουμενικός Πατριάρχης ήταν ο ταπεινός Δημήτριος Α΄ (1972-1991), συνεκάλεσε τρεις Διορθόδοξες Προπαρασκευαστικές Επιτροπές [Α΄ Σαμπεζύ (1971), Β΄ Σαμπεζύ (1977), Γ΄ Σαμπεζύ (1990)] και τρεις Προσυνοδικές Πανορθόδοξες Διασκέψεις (Α΄ Σαμπεζύ (1976), Β΄ Σαμπεζύ (1982), Γ΄ Σαμπεζύ (1986)), στις οποίες επετεύχθη, παρά τις διάφορες εκκρεμότητες και τις εσωτερικές διορθόδοξες διαφωνίες, μία πολύ σημαντική πρόοδος για την περαιτέρω προώθηση της υλοποίησης του ευλογημένου οράματος για την σύγκληση Πανορθόδοξου Συνόδου.

Το «Χρυσούν Ορόσημο» σε όλη αυτή την μακροχρόνια, επίπονη, άοκνη και ανύστακτη προσπάθεια και αμείωτη μέριμνα του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου υπήρξε η εκλογή στον μαρτυρικό και καθγιασμένο Οικουμενικό Θρόνο του από Χαλκηδόνο Βαρθολομαίου του Α΄ (1991), ο οποίος με πλείστες όσες θεόπνευστες και θεοκίνητες πρωτοβουλίες συνέβαλε τα μέγιστα στην υλοποίηση της ιδέας για την σύγκληση της Πανορθόδοξου Συνόδου, που εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο της προωθήσεως του ευλογημένου οράματος για την Πανορθόδοξη Ενότητα και συνεργασία. Προς τούτο καθιέρωσε τις κατά τακτά χρονικά διαστήματα υπό την προεδρία του «Συνάξεις των Προκαθημένων» δια των οποίων ακούγεται η ενιαία φωνή της Ορθοδοξίας ανά την υφήλιο.

Η υπό του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου αναζωπύρωση του οράματος για την σύγκληση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου εφάνη όταν στα τέλη του 1993 συνεκλήθη η Δ΄ Διορθόδοξη Προπαρασκευαστική Επιτροπή στο Σαμπεζύ, η οποία είχε ικανοποιητικά αποτελέσματα. Η δε Δ΄ Προσυνοδική Πανορθόδοξη Διάσκεψη λόγω δυσκολιών και ανακατατάξεων, που οφείλονταν κυρίως στην πτώση των Κομμουνιστικών καθεστώτων στις Ορθόδοξες χώρες, συνήλθε τον Ιούνιο του 2009, είκοσι τρία ολόκληρα έτη μετά την προηγούμενη, και ύστερα από την αποφασιστική και αταλάντευτη βούληση του Πατριάρχου Βαρθολομαίου, ο οποίος στη Σύναξη των Προκαθορισμένων στο Φανάρι (2008) έθεσε επί τάπητος το όλο ζήτημα για την επίτευξη της προετοιμασίας συγκλήσεως της Πανορθόδοξου Συνόδου. Σημαντικό υπήρξε και το έργο τόσο της Ε΄ Διορθόδοξου Προπαρασκευαστικής Επιτροπής που συνήλθε δύο φορές στη Γενεύη, ήτοι τον Δεκέμβριο του 2009 και τον Φεβρουάριο του 2011, όσο και την Ε΄ Προσυνοδική Διασκέψεως που συνήλθε τον Οκτώβριο του 2015. Άξιο μνείας είναι το γεγονός ότι στην ευόδωση των πολυετών προσπαθειών προετοιμασίας για την σύγκληση της Πανορθόδοξου Συνόδου συνέβαλε καταλυτικά ο Ακαδημαϊκός Μητροπολίτης του Οικουμενικού Πατριαρχείου, Γέρων Περγάμου κ. Ιωάννης (Ζηζιούλας).

Η Σύναξη των Προκαθημένων στο Φανάρι (2014), παρά τις διορθόδοξες τριβές και δυστοκίες, απεφάσισε την εκτός απροόπτου σύγκληση της Πανορθόδοξου Συνόδου κατά τον Ιούνιο του 2016 στον περιλαμπρο ιστορικό Ναό της Αγίας Ειρήνης Κωνσταντινουπόλεως, αλλά τελικώς στην τελευταία Σύναξη των Προκαθημένων στη Γενεύη (2016) υπό την προεδρία του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου απεφασίσθη οριστικώς η Σύγκληση της Πανορθόδοξου Συνόδου στην Πατριαρχική μεγαλόνησο Κρήτη κατά τον Ιούνιο του 2016. Παρήλθαν 114 έτη από την πρώτη Πατριαρχική Εγκύκλιο του αοιδίμου και οραματιστού Ιωακείμ Γ΄ (+1912), ο οποίος

έθεσε τις βάσεις για την Πανορθόδοξη Ενότητα. Έκτοτε έντεκα Οικουμενικοί Πατριάρχες, από Ιωακείμ Γ΄ έως και Βαρθολομαίου Α΄, οραματίστηκαν το ευλογημένο γεγονός της συγκλήσεως της Αγίας και Μεγάλης ή Πανορθόδοξου Συνόδου και τούτο συν θεώ πρόκειται να λάβει χώρα υπό την προεδρεία του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου Α΄ εν έτει σωτηρίω 2016 στην Αγιοτόκο και Μαρτυρική Πατριαρχική Μεγαλόνησο Κρήτη. Γένοιτο!

Υ.Γ.: Το παρόν επετειακό κείμενο αφιερούται σε δύο κορυφαίες εκκλησιαστικές προσωπικότητες του πανσέπτου και Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου, που συνέβαλαν τα μέγιστα επί μακράν σειρά ετών, στην δυσπροσπέλαστη πορεία προς την τελική ευόδωση του ευλογημένου οράματος για την Σύγκληση της Αγίας και Μεγάλης ή Πανορθόδοξου Συνόδου, ήτοι στον αοίδιμο Μητροπολίτη Γέροντα Χαλκηδόνο Μελίτωνα (1913-1989) και στον ημέτερο πεφλημένο και σοφό Διδάσκαλο, Μητροπολίτη Γέροντα Περγάμου κ. Ιωάννη (Ακαδημαϊκό).